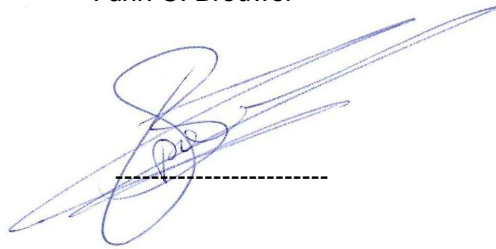

RAPPORT
betreffende een
Quickscan Flora- en
faunawet Fazantstraat 66
te Lisse

Datum : 28 november 2013
Kenmerk : 12115745NHO/rap1.2
Auteur : Dhr. drs. N.C. Houter
Contactpersoon : dhr. C. Brouwer

Vrijgave : dhr. C. Brouwer

Opdrachtgever : Stek Wonen
: Postbus 126
: 2160 AC Lisse

© IDDS bv. Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd,
opgeslagen in een geautomatiseerd bestand en/of openbaar
gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm,
elektronisch of anderszins zonder voorafgaande,
schriftelijke toestemming van de uitgever.

NOORDWIJK (hoofdkantoor)

's-Gravendijkseweg 37
Postbus 126
2200 AC Noordwijk

T 071 - 402 85 86
info@idds.nl
www.idds.nl

VEENENDAAL

T 0318 - 69 00 22

BREDA

T 076 - 548 66 20

HOOGVEEN

T 0528 - 72 22 29

SEVENUM

T 077 - 467 05 86

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	3
1.1	AANLEIDING EN DOEL VAN HET ONDERZOEK	3
1.2	DE INGREEP.....	3
1.3	PLANGEBIED	3
2.	WERKWIJZE	4
2.1	BUREAUONDERZOEK.....	4
2.2	VELDONDERZOEK.....	4
3.	VIGERENDE NATUURWETGEVING.....	5
3.1	ALGEMEEN.....	5
3.2	SOORTSBESCHERMING.....	5
3.3.	BELANGRIJKSTE VERBODSBEPALINGEN FLORA- EN FAUNAWET.....	6
3.4	GEBIEDSBESCHERMING	8
3.5.	BELANGRIJKSTE VERBODSBEPALINGEN NATUURBESCHERMINGSWET	9
4.	RESULTATEN	11
4.1	ALGEMEEN.....	11
4.2	AMFIBIEEN EN REPTIELEN	11
4.3	VISSEN.....	12
4.4	ZOOGDIEREN.....	12
4.5	VOGELS	13
4.6	VAATPLANTEN.....	14
4.7	VLINDERS.....	14
4.8	LIBELLEN & JUFFERS	14
4.9	KEVERS	14
5.	LIGGING PLANGEBIED IN RELATIE TOT BESCHERMD NATUURGEBIED	15
6.	OMGEVINGSVERGUNNING KAP BOMEN	16
7.	CONCLUSIES.....	18
8.	ADVIES.....	18
9.	GERAADPLEEGDE LITERATUUR	19
10.	FOTO'S PLANGEBIED	20

1. INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN DOEL VAN HET ONDERZOEK

De aanleiding van het flora en fauna onderzoek betreft de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling op het plangebied Fazantstraat 66 te Lisse. Bij sloop, bouw en ontwikkeling worden mogelijk beschermde natuurwaarden verstoord, hetgeen in strijd is met de vigerende Flora- en faunawet.

Het doel van het onderzoek is de voorgenomen plannen te toetsen aan de Flora- en faunawet, zodat duidelijk wordt of er, en zo ja welke, mitigerende maatregelen moeten worden getroffen om overtreding van deze wet te voorkomen. Indien overtreding niet kan worden vermeden, zal in de rapportage worden aangegeven voor welke soorten een ontheffingsaanvraag dient te worden aangevraagd. Tevens kan op basis van de rapportage een gedegen planning worden gemaakt van eventueel noodzakelijke vervolgonderzoeken.

1.2 DE INGREEP

De ingreep zal bestaan uit de verwijdering van het aanwezige bebouwing en groenstructuur waaronder diverse bomen. Ter plaatse zal woningbouw worden gerealiseerd.

1.3 PLANGEBIED

Het plangebied is gelegen aan de westgrens van de wijk Poelpolder in kilometerhok 30-18-24 (RD=98;474). Het plangebied heeft een oppervlak van ca. 0,66 hectare en wordt aan west en noordwest zijde begrensd door watergang. Aan de noordoost zijde van het plangebied is woonwijk gelegen. De bestrating faciliteert voornamelijk bestemmingsverkeer.

De bebouwing op het plangebied bestaat uit een schoolcomplex met plat dak, deels laagbouw en deels bestaande uit twee bouwlagen. Het plangebied is verder grotendeels verhard (>65%), met aan de zomen groenstructuur.

Fig. 1. Plangebied Fioretti College Uitermeer aan de Fazantstraat 66 te Lisse, kadastraal (links) en topografisch (rechts) weergegeven.

2. WERKWIJZE

Nagegaan wordt of in het plangebied mogelijk beschermde planten- en of diersoorten voorkomen, of zich (mogelijk) in het plangebied vaste broed-, schuil- of verblijfplaatsen van beschermde soorten bevinden, en of zich mogelijk vogelnesten in het plangebied bevinden welke jaarrond beschermd zijn. Tevens is de ecologische relatie onderzocht van de planlocatie met de directe omgeving. en met eventueel nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000).

2.1 BUREAUONDERZOEK

Door middel van een bureauonderzoek wordt nagegaan welke beschermde soorten in de omgeving het plangebied te verwachten zijn op basis van verspreidingsgegevens van onder meer Waarneming.nl, SOVON, VZZ, RAVON, Ministerie van E.,L.& I, en van de diverse beschikbare verspreidingsatlassen van de betrokken soortgroepen. De voor de voorgenomen ingreep relevante wetgeving is geïnventariseerd en is weergegeven in hoofdstuk 3 en 4. Op de site van de gemeente Lisse zijn de voorwaarden voor het kappen van bomen geraadpleegd.

2.2 VELDONDERZOEK

Tijdens het veldbezoek (06-12-2012, 14h-16h) zijn de resultaten van het bureauonderzoek getoetst aan de actuele situatie in het veld. Hierbij is met name gekeken naar de aan- of afwezigheid van geschikt habitat voor beschermde soorten, en van geschikte schuil- of verblijfplaatsen van beschermde soorten, zodat de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied ook elders in het jaar kan worden ingeschat.

De bomen op het terrein zijn onderzocht op hun geschiktheid voor het herbergen van nesten of holen van vogelsoorten waarvan de nestplaatsen jaarronde bescherming genieten, en voor het herbergen van seizoensverblijven voor vleermuizen. Hierbij zijn de stammen van alle zijden onderzocht, zonodig met verrekijker. Gezocht is naar sporen en indicaties zoals uitwerpselen, vraatsporen, verharing- en vervellingsporen.

Ten behoeve van een omgevingsvergunning *kap bomen* zijn de bomen in het plangebied met een stamdiameter >10 cm op naam gebracht. De diameter van de boom is opgemeten op 130 cm stamhoogte. Met een GPS (Garmin Etrex) zijn van iedere boom met een stamdiameter groter dan >10 cm de Rijksdriehoek-coördinaten bepaald met een nauwkeurigheid van circa 5 meter.

3. VIGERENDE NATUURWETGEVING

3.1 ALGEMEEN

Ruimtelijke ingrepen zijn met betrekking tot de huidige natuurwetgeving gehouden aan zowel nationale als internationale bepalingen. De natuurwetgeving zoals die in Nederland geldt, is tweeledig en bestaat enerzijds uit soortbescherming en anderzijds uit gebiedsbescherming. Soortbescherming is vastgelegd in de Flora- en Faunawet (2002, 2005), terwijl de Natuurbeschermingswet (1968, 1998) de bescherming van daartoe aangewezen natuurgebieden regelt. De Europese versie van de Natuurbeschermingswet is de Habitat- en Vogelrichtlijn (HVR), thans opgegaan in Natura-2000.

3.2 SOORTSBESCHERMING

In Nederland, maar ook in Europees verband, is sinds 2002 bij wet een intrinsieke waarde toegekend aan vrijwel alle plant- en diersoorten. De natuurwetgeving geeft soorten daarmee een bestaansrecht, en dwingt habitat gebruikers daarmee tot zorgplicht tegenover plant- en diersoorten. Het niet nakomen van deze zorgplicht is dan ook strafbaar gesteld, met het risico op vertraging of stopzetting van de geplande activiteiten in het plangebied tot gevolg. Zorgplicht geldt voor alle soorten, met uitzondering van enkele daartoe aangewezen ongewenste of schadelijke soorten.

Om de instandhouding van, of terugkeer naar, de gunstige staat van een soort te kunnen waarborgen, geniet een aantal soorten extra bescherming middels de Flora- en Faunawet. Dit betreft vrijwel alle zoogdieren, alle vogelsoorten (behalve exoten), alle reptielen en amfibieën (behalve exoten), en verder een aantal aangewezen doelsoorten uit overige soortgroepen. Deze juridische bescherming kent drie beschermingregimes. Naar de soorten die zijn toegewezen aan deze drie regimes wordt verwezen als Tabel 1, Tabel 2, en Tabel 3 soorten van de Flora- en faunawet (zie stroomschema fig.2). Deze zijn:

Tabel 1 soorten: Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als ruimtelijke ontwikkeling, bestendig onderhoud, of bestendig gebruik en beheer, geldt een vrijstelling van art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Er hoeft dus geen ontheffing te worden aangevraagd. Aan de activiteiten worden geen aanvullende eisen gesteld. Voor overige activiteiten is wel een ontheffing nodig. Toetsingscriterium hierbij is dat de activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (lichte toets).

Tabel 2 soorten: Overige beschermde soorten. Vrijstelling van art. 8 t/m 12 wordt verleend op basis van een door de Minister van EL&I goedgekeurde gedragscode, voor activiteiten met kwalificatie bestendig onderhoud en beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkelingen. In dat geval geldt ook vrijstelling voor alle vogelsoorten. In andere gevallen is wel ontheffing nodig op basis van een 'lichte toets' voor Tabel 2 soorten, of op basis van een 'uitgebreide' toets voor vogelsoorten (zie Tabel 3).

Tabel 3 soorten: Beschermde soorten uit Bijlage IV van de HVR / Bijlage 1 AMvB. Voor activiteiten zoals ruimtelijke ontwikkeling wordt geen vrijstelling verleend, ook niet op basis van een gedragscode, en dus is ontheffing nodig. Deze ontheffing zal in de meeste gevallen niet gelden voor Art.10 van de Flora- en faunawet. Vrijstelling van tabel 3 soorten wordt alleen verleend in geval van een goedgekeurde gedragscode, en dan alleen bij bestendig beheer en onderhoud in niet-landbouw gebied, of in geval van bestendig gebruik. Toetsingscriterium voor ontheffingsverlening is op basis van een uitgebreide toets, hetgeen betekent dat de geplande activiteit aan drie criteria moet voldoen; te weten a) het betreft een activiteit van aanmerkelijk belang, b) er is geen alternatief, en c) de voorgenomen activiteit doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort.

Soorten die door de Minister op de Rode Lijst zijn geplaatst zijn soorten die beleidsmatig extra aandacht krijgen, maar geen aanvullende juridische bescherming genieten anders dan de algemeen geldende zorgplicht die men wettelijk heeft tegenover niet-schadelijke soorten. Een soort komt op de Rode Lijst als de gunstige staat van instandhouding van deze soort zorgwekkend is. Belangrijkste criteria daarbij zijn trends in populatiegrootte. Acht gradaties zijn hierin aangebracht, lopende van uitgestorven op wereldschaal via ernstig bedreigd, tot gevoelig maar (nog) algemeen. Het voorkomen van Rode Lijst soorten in een gebied kan instrumenteel en sturend zijn bij monitoring, en bij de opzet van beheers- en inrichtingsplannen van een gebied.

3.3. BELANGRIJKSTE VERBODSBEPALINGEN FLORA- EN FAUNAWET

- Artikel 8:* Het is verboden (beschermd) planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9:* Het is verboden (beschermd) dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10:* Het is verboden (beschermd) dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11:* Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van (beschermd) dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12:* Het is verboden eieren van (beschermd) dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

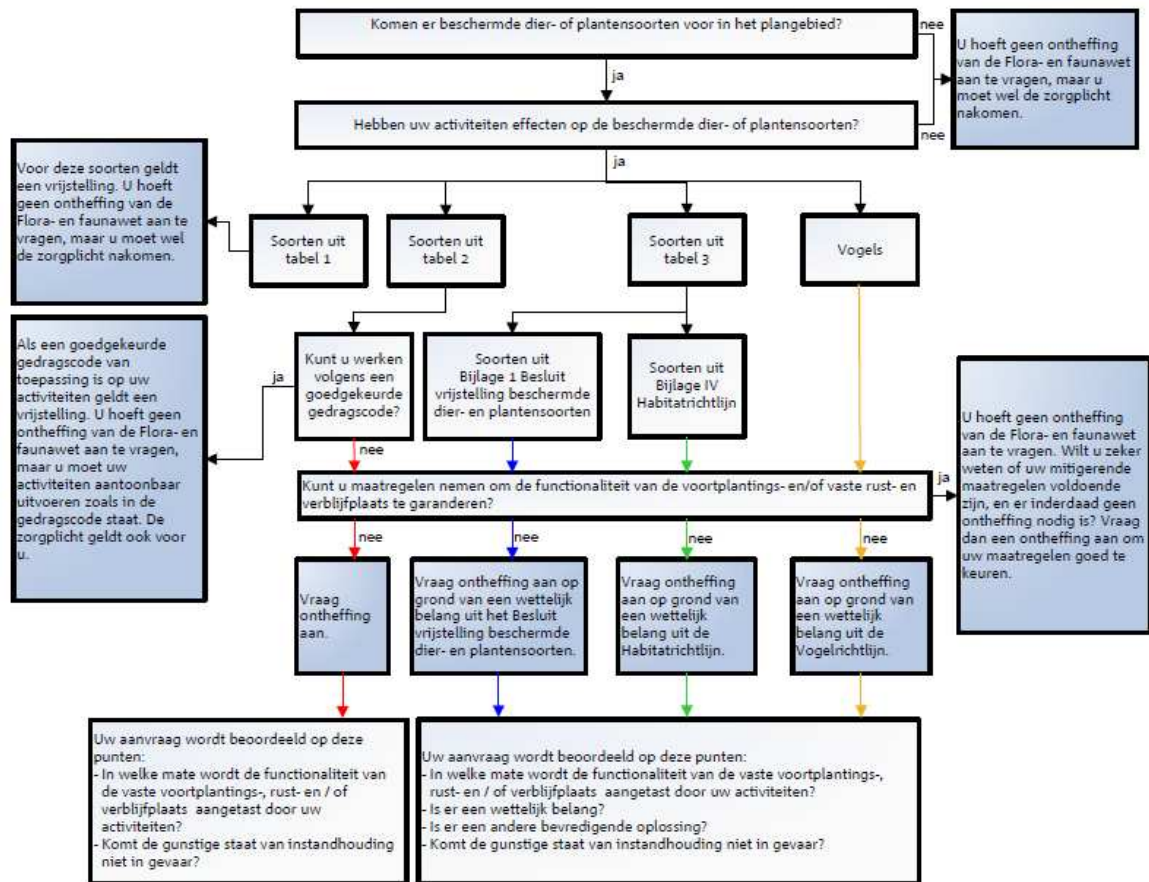

Fig. 2. Stroomschema Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling (Bron: Min. van E, L & I).

3.4 GEBIEDSBESCHERMING

De belangrijkste oorzaak van verlies aan biodiversiteit en van afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van een soort, is het verlies en verslechtering van habitat. Defragmentatie van habitats door ruimtelijke ontwikkeling en recreatie zijn de belangrijkste oorzaken van habitatverlies. Vanuit het oogpunt van soortbehoud is het zinloos om een soort enkel juridische bescherming te bieden, zonder verdere beschermende maatregelen te treffen tegen verslechtering van de door de soort in gebruik genomen habitat (bijv. als foerageergebied, rustplaats, paai- of broedplaats, migratieroute, of als vaste woon- of verblijfplaats).

Gebiedsbescherming in Nederland is geregeld middels de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998, welke in 2005 in werking is getreden. De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden en percelen met de status 'Nationaal Park', 'Beschermd Natuurmonument' en van gebieden die door de Minister van EL&I zijn aangewezen ter uitvoering van internationale verdragen en verplichtingen, zoals het beschermingsprogramma *Wetlands*.

Op grond van Europese verplichtingen regelt deze wet ook de bescherming van daartoe aangewezen speciale beschermingszones (SBZ) op basis van de Habitat- en Vogelrichtlijn. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden in de Europese Unie (EU), opgezet door de lidstaten. Natura 2000 wordt op haar beurt weer gevormd door de in de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn uit 1992 aangewezen gebieden.

Het is verboden activiteiten te ondernemen welke een negatief effect hebben op eerder geformuleerde instandhoudingdoelen van een beschermd natuurgebied. Ook activiteiten die net buiten de begrenzing van dergelijk gebied vallen en die negatieve gevolgen gaan hebben voor de natuurwaarden in het aangrenzend beschermd gebied, zijn verboden. Maatgevend hierbij is de te verwachten kans op een (al dan niet significant) negatief effect:

- a) Met zekerheid geen negatief effect. Vergunningaanvraag is dan niet nodig
- b) Mogelijk negatief effect, maar zeker niet significant negatief. Vergunningaanvraag via een lichte toets (verslechtering- of verstoringtoets).
- c) Kans op een significant negatief effect. Vergunningaanvraag via een 'passende Beoordeling' ofwel zware toets.

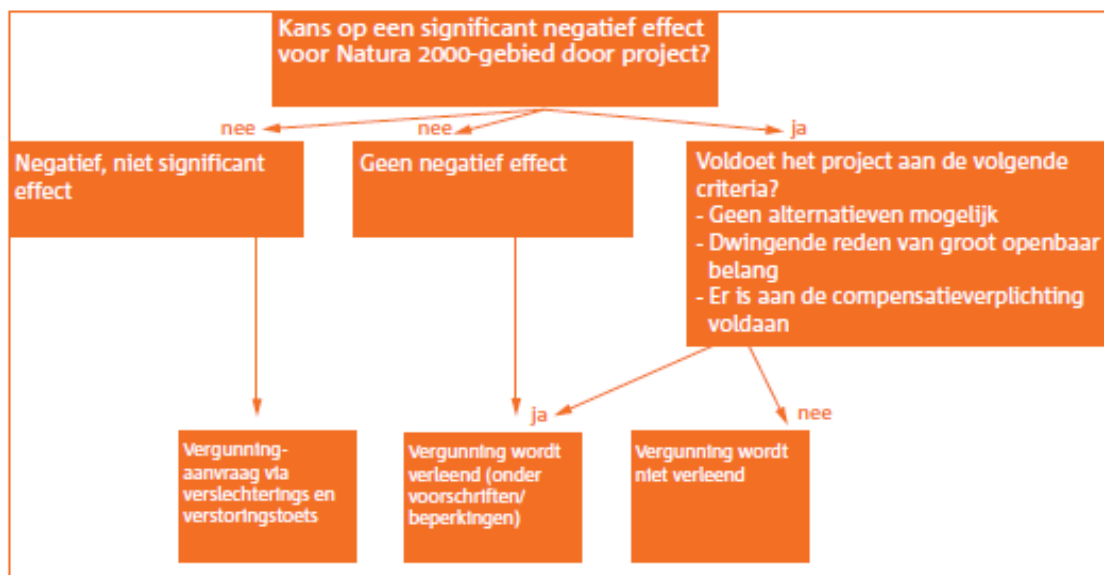

Fig. 3. Stappenplan voor vergunningverlening Natuurbeschermingswet (E,L&I).

3.5. BELANGRIJKSTE VERBODSBEPALINGEN NATUURBESCHERMINGSWET

Artikel 19a: 1. Het is verboden zonder vergunning, of in strijd met aan die vergunning verbonden voorschriften of beperkingen, van gedeputeerde staten of, ten aanzien van projecten of andere handelingen als bedoeld in het vierde lid, van Onze Minister, projecten of andere handelingen te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstoring effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing op het realiseren van projecten of het verrichten van andere handelingen overeenkomstig een beheerplan als bedoeld in de artikelen 19a of 19b.

3. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing op bestaand gebruik, behoudens indien dat gebruik een project is dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar dat afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen significante gevolgen kan hebben voor het desbetreffende Natura 2000-gebied.

4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen projecten of andere handelingen of categorieën van gebieden worden aangewezen waarvoor een vergunning als bedoeld in het eerste lid wordt verleend door Onze Minister.

5. De voordracht voor een krachtens het vierde lid vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

Artikel 19d: 1. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat het verbod, bedoeld in artikel 19d, eerste lid, niet van toepassing is op bepaalde categorieën van projecten of andere handelingen.

2. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat Onze Minister met betrekking tot projecten en andere handelingen behorende tot een categorie als bedoeld in het eerste lid beperkingen of verplichtingen kan opleggen.

3. Een krachtens het eerste of tweede lid vastgestelde algemene maatregel van bestuur treedt niet eerder in werking dan zes weken na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin hij is geplaatst. Van plaatsing wordt onverwijld mededeling gedaan aan de beide Kamers der Staten-Generaal.

- Artikel 19f:
1. Voor projecten waarover Gedeputeerde Staten een besluit nemen op een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, en die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar die afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied, maakt de initiatiefnemer alvorens Gedeputeerde Staten een besluit nemen, een passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid, van dat gebied.
  2. De passende beoordeling terzake van een besluit op een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, kan onderdeel uitmaken van een voor dat project voorgeschreven milieueffectrapportage.
  3. De verplichting tot het maken van een passende beoordeling bij de voorbereiding van een besluit als bedoeld in het eerste lid, geldt niet in gevallen waarin degene die een project waarop dat besluit betrekking heeft, onderneemt, daarmee een project ten aanzien waarvan reeds eerder een passende beoordeling is gemaakt, herhaalt of voortzet, voor zover de passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren omtrent de significante gevolgen van dat project.

4. RESULTATEN

4.1 ALGEMEEN

Op basis van het bronnenonderzoek kunnen een aantal beschermde soorten voorkomen in de nabije en directe omgeving van het plangebied. Deze soorten zijn samengevat in Tabel 1. Voor deze soorten is onderzocht of het plangebied (bebouwing, bomen, groenzoom) potenties bevat. Hierbij gaat het dan om functies als vaste verblijfplaatsen, schuil- of rustplaatsen, foerageergebied, of voortplantingsplaatsen zoals paai- en baltsgebied en nestplaatsen, op grond van de in het plangebied aangetroffen biotopen.

Tabel 1a: Overzicht van beschermde soorten die voorkomen in directe omgeving van het plangebied, en waarvoor de potentie van het plangebied is onderzocht. (Vogels zie tabel 1b).

Soortgroep	Naam	Tabel I	Tabel II	Tabel III
Amfibieën	Meerkikker, Bastaardkikker, Bruine kikker, Kleine watersalamander, Gewone pad	x x x		
Vissen	Kleine modderkruiper Bittervoorn	X		 x
Reptielen	-			
Vlinders	-			
Kevers	-			
Libellen	-			
Vaatplanten	Zwanenbloem Rietorchis	 x	 x	
Zoogdieren (vleermuizen)	Ruige dwergvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis.			x x x
(grondgebonden)	Egel, Huisspitsmuis, Veldspitsmuis, Bosmuis, Gewone bosspitsmuis, Mol, Rosse woelmuis, Hermelijn.	x x x		

In het veld is onderzocht of één of meerdere elementen van het plangebied geschikt biotoop vormt voor één of meerdere beschermde soorten uit Tabel 1. Het resultaat daarvan wordt hieronder per soortgroep besproken en uiteengezet.:

4.2 AMFIBIEËN EN REPTIELEN

De westelijke watergang is vrij smal en heeft een flauw talud met rietkraag, geschikt voor amfibieën zoals Groene (bastaard,- of meerkikker) en Bruine kikker. De waterkwaliteit lijkt niet van dien aard dat deze geschikt is voor Kleine watersalamander gezien restanten draadalg. Waarschijnlijk komt Gewone pad voor langs de watergang. Voor deze licht beschermde soorten (Tabel 1-soort uit de Flora en faunawet) bestaat vrijstelling met betrekking tot ruimtelijke ontwikkeling. Wel is de zorgplicht van belang. De uitvoerder van de werkzaamheden dient van de zorgplicht op de hoogte te zijn dan wel door initiatiefnemer op de hoogte te worden gebracht

4.3 VISSSEN

Vanuit het bureauonderzoek, dus op grond van verspreidinggegevens, komt naar voren dat mogelijk de matig beschermde Kleine modderkruiper en strikt beschermde Bittervoorn kan worden verwacht. Beide soorten stellen hoge eisen aan de kwaliteit van hun habitat, en de eutrofe watergang in het plangebied voldoet hier niet aan. Ten behoeve van het biologie onderwijs op de school wordt onder meer botanisch en aquatisch veldwerk verricht. Hiervoor gebruikt men sinds vele jaren niet langer de watergang langs de school vanwege teleurstellende vangsten. Een vijver buiten het plangebied is volgens de amaniensis van het vak biologie op de school (dhr. Kraak) veel interessanter om te bemonsteren. Er bestaan slechts waarnemingen van enkele zeer algemene soorten, voornamelijk Tiendoornige stekelbaars, en incidenteel Driedoornige stekelbaars en Blankvoorn. De kwaliteit van de sloot is kennelijk niet afdoende om minder algemene soorten te herbergen. Op do 6-dec-2012 is de sloot bevist met een stevig schepnet (methode RAVON). Hierbij zijn geen indicatoren van goede waterkwaliteit aangetroffen (aquatische macrofauna, waterplanten). Gevangen is alleen de Tiendoornige stekelbaars. Op grond hiervan sluiten wij het voorkomen van Kl. Modderkruiper en Bittervoorn uit.

4.4 ZOOGDIEREN

Grondgebonden zoogdieren

Op grond van verspreidingsonderzoek en op grond van de aanwezige habitatkenmerken kan men om en nabij het plangebied algemene, licht beschermde soorten verwachten die staan genoemd in tabel 1 van de Flora- en faunawet. De Egel, de Huisspitsmuis, Veldmuis en Rosse woelmuis kan men mogelijk aantreffen. Bunzing en Hermelijn (beiden tabel 1 van de Ffwet, dus licht beschermd) zoeken in rietkragen graag naar voedsel en gebruiken deze als verplaatsingsroute. Met name de Bunzing kan worden verwacht gezien deze soms in de nabije omgeving wordt waargenomen (waarneming.nl). Met betrekking tot de voorgenomen activiteit geldt voor deze soorten vrijstelling (Tabel 1-soorten uit de Ff-wet). Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) grondgebonden zoogdieren gevonden. Het onverhard terrein is verder aan hoge en chronische verstoring onderhevig vanuit de populatie leerlingen in het plangebied.

Vleermuizen

Vleermuizen maken zowel gebruik van bomen en bebouwing. Soorten die in de omgeving voorkomen zijn de gebouwbewonende soorten Gewone dwergvleermuis en de Laatvlieger, en verder de voornamelijk in bomen verblijvende Ruige dwergvleermuis en de Rosse vleermuis.

De boom- en struikvegetatie langs de watergang in de zuidpunt van het plangebied zal door luwtevorming een aanzuigende werking op insecten hebben. Daarmee heeft het plangebied enige potentie als foerageergebied. Gezien de algemene verspreiding van Ruige en Gewone dwergvleermuis in de omgeving, en in mindere mate ook de Laatvlieger, zal het plangebied dan ook zeer waarschijnlijk worden aangedaan door deze soorten tijdens foerageertochten. Foerageergebied is strikt beschermd indien het foerageergebied essentieel is voor de voedselbeschikbaarheid van de lokale populatie. Gezien de ruime aanwezigheid van alternatieven in de nabije omgeving betreft het plangebied geen essentieel foerageergebied.

De bomen zijn over het algemeen te jong om gaten en holen te bevatten. Stammen zijn hierop onderzocht en holen en spleten zoals bijvoorbeeld spechtengaten zijn niet aangetroffen. Verblijfplaatsen in het plangebied van de boombewonende soorten Ruige dwergvleermuis en Rosse vleermuis zijn daarmee zo onwaarschijnlijk, dat we deze dan ook redelijkerwijs kunnen uitsluiten.

De bebouwing, met name daar waar twee bouwlagen hoog zoals in het noordelijk deel van het plangebied, bevat open stootvoegen, welke toegang bieden tot spouw. Uit nadere inspectie van deze stootvoegen blijkt dat openingen gevuld zijn geraakt met spinnenweb of spinrag (inspectie met verrekijker vanaf de grond). Hieruit kunnen we afleiden dat de stootvoegen niet door vleermuizen worden gebruikt. Andere mogelijke invliegopeningen in de bebouwing zijn niet waargenomen. Een plat dak met bitumen biedt in de regel geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Dat lijkt hier ook het geval, al is het dak zelf niet beklommen. De geraadpleegde lokale deskundige (amanuensis biologie) gaf aan nooit iets over vleermuizen rondom de school te hebben gehoord, en heeft ze er zelf nooit gezien. Gezien de aanwezigheid van spinrag in de stootvoegen en het verder ontbreken van invliegmogelijkheden lijkt het ons zeer onwaarschijnlijk dat vleermuizen van de bebouwing gebruik maken als vaste verblijfplaats. Aanvullend vleermuisonderzoek naar verblijfplaatsen is ons inziens niet nodig.

Migratieroutes (vaste vliegroutes) van vleermuizen zijn strikt beschermd. Het plangebied maakt geen deel uit van een lijnvormig landschappelijk element waarlangs vliegroutes van vleermuizen vaak gelegen zijn. Het plangebied heeft dan ook weinig tot geen betekenis voor de oriëntatie van vleermuizen, mede ook gezien dat de watergangen behouden blijven.

4.5 VOGELS

Algemene soorten broedvogels zullen mogelijk gebruik kunnen maken van de vegetatie op het plangebied tijdens het broedseizoen. In rietkragen broedt mogelijk de Kleine karekiet. Rietzanger wordt niet verwacht vanwege het jaarlijks maaien van de rietkraag. Er nestelen mogelijk ook watervogels, zoals Meerkoet, Wilde eend en Waterhoen in de rietkraag, al is dit alles vanwege de hoge graad van verstoring door leerlingen niet erg aannemelijk.

Gedurende het broedseizoen mogen broedparen niet worden verstoord. Kap van vegetatie mag alleen bij afwezigheid van broedactiviteit plaatsvinden. Ter indicatie loopt het broedseizoen gewoonlijk van 15 maart tot 15 augustus, maar maatgevend is de daadwerkelijke aanwezigheid van broedparen. Wij adviseren u dan ook voorafgaande aan het broedseizoen, dan wel na afloop ervan, de vegetatie te verwijderen.

Tabel 1b. Overzicht van te verwachten beschermde vogelsoorten in het plangebied, daadwerkelijk aangetroffen soorten, of soorten waarvoor het plangebied mogelijk een functie vervuld.

Vogels	Naam
Broedvogels*	Fitis, Gaai, Houtduif, Kauw, Turkse tortel, Merel, Putter, Roodborst, Tjiftjaf, Winterkoning, Zanglijster, Vink, Zwartkop, Kleine karekiet, Wilde eend, Meerkoet, Waterhoen
Jaarrond beschermde nesten (cat. 1-4) **	Huismus, Gierzwaluw
Nesten van vogels (cat. 5)***	Ekster, Koolmees, Pimpelmees, Spreeuw

* *Ontheffing voor werkzaamheden tijdens het broedseizoen is alleen mogelijk op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dergelijke belangen zijn hier niet van toepassing.*

** *Vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn.*

****Van deze soorten vogels zijn de nesten niet jaarrond beschermd, maar is inventarisatie van de nesten gewenst door Dienst Regelingen.*

Jaarrond beschermde nesten (Cat. 1 t/m 4).

Tijdens het veldonderzoek waren de kruinen door herfst-bladval reeds goed doorzichtbaar. Er zijn geen jaarrond beschermde roofvogelnesten in de boomkruinen waargenomen. Deze werden overigens ook niet verwacht vanwege hoge graad van verstoring, en vanwege het feit dat het solitaire bomen betreft, en geen aaneengesloten opstand. Jaarrond beschermde nesten van roofvogelsoorten zoals Sperwer, Ransuil, Boomvalk en Havik zijn daarmee uitgesloten.

Typische soorten die van bebouwing gebruik maken, en waarvan de nesten jaarronde bescherming genieten, zijn de Huismus en de Gierzwaluw. De Huismus broedt en slaapt soms ook in dichte, vaak altijd groene vegetatie zoals Klimop of Laurier. Dergelijke vegetatie is in het plangebied niet aanwezig. Er zijn tijdens het veldbezoek geen geluiden van de Huismus waargenomen, de soort is niet gesignaleerd. Voor de Gierzwaluw en de Huismus is het dak van de bebouwing (plat bitumen dak) niet geschikt. Binding van de soorten met het plangebied lijkt ons dan ook niet aannemelijk.

Categorie 5-vogels

Categorie 5-soorten zijn vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn in geval daar sterke ecologische argumenten voor zijn. Er zijn geen sterke ecologische argumenten om jaarronde bescherming te bepleiten van de categorie 5-vogels die in het plangebied te verwachten zijn. Dit is vanwege de geringe schaal van de ingreep, de ongunstige habitatkenmerken van het plangebied en de gunstige populatie-trends van de te verwachten categorie 5-vogels.

4.6 VAATPLANTEN

In het plangebied zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen. Het veldbezoek vond plaats op 06 december 2012, dus in ongeschikt seizoen om beschermde soorten vaatplanten te inventariseren. Beschermde planten die op grond aanwezig habitat mogelijk kunnen worden verwacht zijn de matig beschermde Rietorchis en de licht beschermde Zwanenbloem. Voor licht beschermde soorten bestaat vrijstelling met betrekking tot ruimtelijke ingrepen. Gezien de hoge graad van verstoring, het regelmatig maaien van de rietkraag, en de ge-eutrofiëerde toestand van de watergang lijkt ons het voorkomen van Rietorchis niet erg aannemelijk. Een lokale deskundige, de amanuensis van Biologie op de school (dhr. Kraak), heeft zowel Rietorchis als Zwanenbloem nooit aangetroffen langs de sloot.

4.7 VLINDERS

In het plangebied worden op basis van verspreidingsgegevens en op basis van aangetroffen vegetatiekenmerken (waardplanten) van het plangebied geen Tabel II of Tabel III dagvlinders verwacht.

4.8 LIBELLEN & JUFFERS

Strikt beschermde libellen en juffers worden niet verwacht op basis van verspreidingsgegevens. Sporen van deze dieren, of van hun larven, zijn niet aangetroffen. Volgens de amanuensis biologie van de school werden incidenteel wel eens larven van een algemene soort waterjuffer (*Coenagrion* spp.) aangetroffen in de westelijk gelegen sloot.

4.9 KEVERS

Er worden op grond van recente verspreidingsgegevens geen beschermde kevers verwacht in het plangebied. Deze zijn verder ook niet waargenomen.

5. LIGGING PLANGEBIED IN RELATIE TOT BESCHERMD NATUURGEBIED

Het plangebied valt buiten de begrenzing van de (provinciale) Ecologische Hoofdstructuur (p)EHS welke op meer dan 1.1 km van het plangebied is gelegen. Er zijn geen Natura 2000-gebieden op korte afstand van het plangebied gelegen. Het dichtst nabij gelegen Natura 2000-gebied betreft Kennemerland-Zuid dat op ruime afstand (> 5 km) gelegen is. Het plangebied is buiten de begrenzing van het Nationaal Landschap 'het Groene Hart' gelegen.

Gezien dat op grond van hierboven genoemde afstanden geen relatie kan worden verwacht tussen plangebied en beschermd natuurgebied is de Natuurbeschermingswet niet van toepassing op het voorgenomen plan.

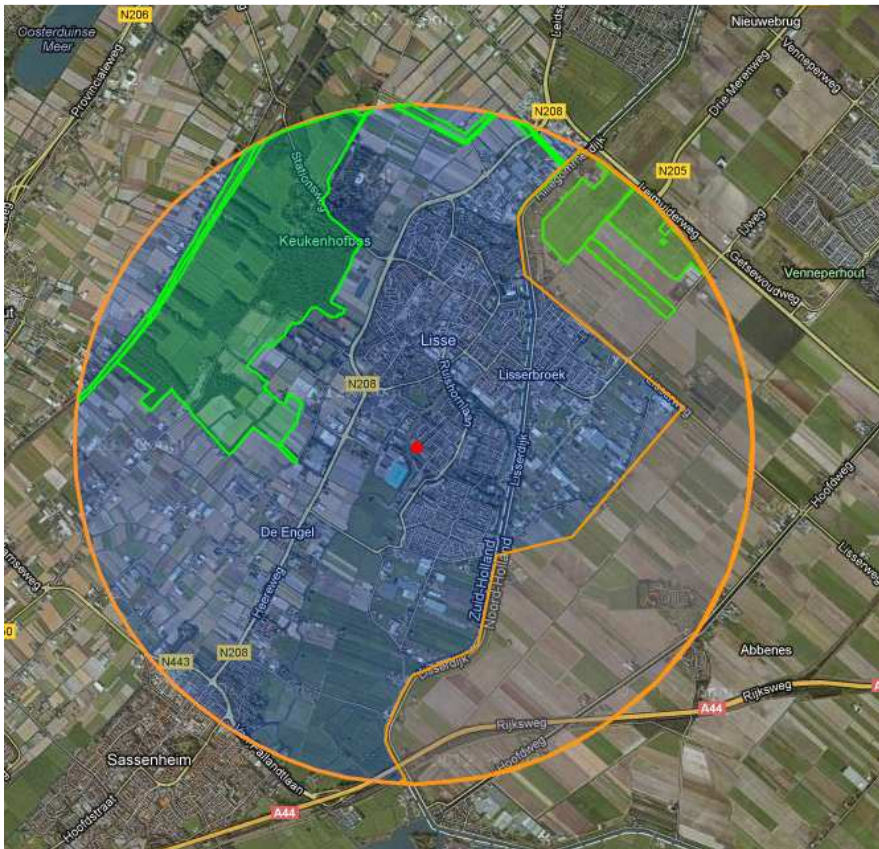

Fig. 4. Plangebied (middelpunt in cirkel) in relatie tot de (p)EHS (groene arcering) en tot het Nationaal Landschap 'Groene Hart' (bruine arcering). De straal van de cirkel bedraagt 3 km.

6. OMGEVINGSVERGUNNING KAP BOMEN

Voor bomen groter dan 30 cm doorsnee (stamdiameter op 130 cm hoogte) is in de gemeente Lisse een omgevingsvergunning kap nodig. Benodigd voor de aanvraag van de vergunning zijn de soortnaam van de boom, de stamdiameter op 130 cm stamhoogte, en een schets met daarin de positie van de bomen. Op het perceel staan 10 bomen met een diameter >30 cm (fig. 5), dus waarvoor een omgevingsvergunning kap noodzakelijk is. Deze staan vetgedrukt in tabel 2. Er staan in totaal 21 bomen >10cm diameter in het plangebied (tabel 2).

Fig. 5. Schets van de positie van de bomen in het plangebied (Kaart is niet noordgericht).

Tabel 2. Bomen in het plangebied (>10 cm diameter) . Bomen waarvoor men vergunningplichtig (>30 cm) is staan vetgedrukt weergegeven.

Boomnr.	Soort	Meerstammig*	Diameter**
1	Esdoorn		30
2	Esdoorn		40
3	Esdoorn		40
4	<i>Prunus ssp.</i>	Ja	40
5	<i>Prunus ssp.</i>	Ja	60
6	Meidoorn	Ja	25
7	Meidoorn	Ja	30
8	Treurwilg		75
9	Zwarte Els		20
10	Meidoorn		25
11	<i>Prunus ssp.</i>	Ja	20
12	<i>Prunus ssp.</i>		30
13	Meidoorn	Ja	20
14	Meidoorn	Ja	20
15	Esdoorn		25
16	Gewone Es	Ja	25
17	Gewone es		65
18	Wilg	Ja	25
19	<i>Prunus ssp.</i>		20
20	<i>Prunus ssp.</i>		20
21	Gewone Es		30

*Bij bomen met meerdere stammen is de diameter van de dikste stam genomen.

**De diameter is bepaald op 130 cm stamhoogte.

7. CONCLUSIES

- Verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet staan de in ingreep niet in de weg indien men de vegetatie verwijderd buiten het broedseizoen voor vogels.
- Licht beschermde amfibieën (Groene kikker, Bruine Kikker, Gewone pad) komen mogelijk in en nabij de watergang voor. Voor deze soorten bestaat vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling, maar de zorgplicht is hierop wel van kracht.
- Er staan 10 bomen binnen de begrenzing van het plangebied waarvoor een omgevingsvergunning kap dient te worden aangevraagd.
- Aanvullend ecologisch onderzoek naar natuurwaarden op de planlocatie lijkt ons niet nodig.

8. ADVIES

Met betrekking tot de nieuwbouw willen wij u geheel vrijblijvend attenderen op het mogelijk opnemen van voorzieningen voor stadsvogels en vleermuizen. Met natuurinclusief bouwen kan een bijdrage worden geleverd aan de verdere ontwikkeling van stedelijke natuur. Voor vogels kan worden gedacht aan vogelvriendelijk vogelschroot, vogelpannen, neststenen en nestkasten. Voor vleermuizen kan gedacht worden aan open stootvoegen, toegankelijke, niet opgevulde spouw, verblijfkasten, en vleermuispannen. Ter inspiratie zie e.g. Korsten & Limpens (2011). Dergelijke voorzieningen kunnen meestal op bestaande bouwtechnische tekeningen gemakkelijk worden ingepast. Het inzicht dat de verantwoordelijkheid van een ecologisch meer duurzame stedelijke ontwikkeling op de ontwerptafel dient te worden opgepakt is ook voor deze ingreep zeer relevant. Gezien het hier een school betreft, kunnen op relatief gemakkelijke wijze belangrijke en leuke kansen voor natuureducatie worden gecreëerd.

IDDS bv.
Noordwijk (ZH)

9. GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & De Vlinderstichting (2006). De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming. KNNV Uitgeverij, Zeist. Nederlandse Fauna deel 7.

Creemers, R. & Delft, J. van (2009). De Amfibieën en Reptielen van Nederland. KNNV Uitgeverij, Zeist. Nederlandse Fauna deel 9.

Dietz, C., Helversen, O. v., and Nill, D. (2011). Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest Afrika. Biologie, kenmerken, bedreigingen. 1e druk. Utrecht, Tirion Natuur/ Fontein Uitgevers.

Janssen, J. & Schaminée, J. (2008). Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. Zeist, KNNV.

Kalkman, V. (2007). *De soorten van het leefgebiedenbeleid*. Stichting European Invertebrate Survey (EIS) - Nederland, i.s.m. Nederlandse Mycologische Vereniging, Bryologische en Lichenologische WerkGroep, en Stichting Anemoon, in opdracht van Ministerie van LNV. Leiden, EIS2008-04.

Korsten, E & Limpens, H. (2011). Vleermuisvriendelijk Bouwen. Handreiking voor huiseigenaar, architect en beleidsmedewerker. Uitgave Landschapsbeheer Flevoland in samenwerking met de Zoogdiervereniging en Tauw b.v.

Limpens, H., Mostert, K., & Bongers, W. (1997). Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. 2^e druk. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Ministerie van E,L, & I. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Dienst Regelingen.

Mostert, K. & Willemsen, J. (2011). Voorlopige werkatlas verspreiding zoogdieren in Zuid-Holland 2000-2011. Stichting Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland.

Provincie Zuid Holland (2004). Beschermde planten en dieren in Zuid-Holland. Verspreiding van de Europese Habitatrichtlijnsoorten in kaart.

Schober, W. & Grimmberger, E. (1998). Gids van de vleermuizen van Europa, Azoren en Canarische eilanden, met specifieke informatie over de vleermuizen in Nederland en België. Baarn, Tirion. 265 pp.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, Hustings, F. & Vergeer, J.-W. (2002). Atlas van de Nederlandse Broedvogels. Verspreiding, aantallen, verandering. KNNV Uitgeverij, Zeist. Nederlandse Fauna deel 5.

Weeda, E (2003). Nederlandse Ecologische Flora. Wilde planten en hun relaties. 5 dln.

Geraadpleegde websites:

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

www.zoogdieratlas.nl

10. FOTO'S PLANGEBIED

